

ÅRSRAPPORT

2015

Caritas
Norge

Kjære Caritas-venn

2015 var året da verden kom enda et hakk nærmere Norge. Flyktninger fra Syria og andre konfliktområder ankom den greske øya Lesbos i gummibåter eller kom syklende i kulda over grensa ved Storskog i Finnmark. Plutselig var de her og trengte hjelp av oss. Det holdt ikke lenger å sende penger. Vi måtte ut av sofaen og lete fram vinterjakker eller stille opp som frivillige for å re senger eller lage mat i akuttmottak, slik Caritas-frivillige gjorde da vi skaffet 80 flyktninger nødovernatting i St. Olavs menighetslokaler i Oslo. Debatten om hvordan vi skal ta imot de over 31 000 som kom i fjor, preger fortsatt nyhetsbildet.

Caritas mener at integreringen bør starte så raskt som mulig. Derfor har vi i tillegg til vårt arbeid for arbeidsinnvandrere, valgt å øke vårt engasjement for mennesker som søker beskyttelse fra krig og forfølgelse. Nå gir vi asylsøkere i asylmottak arbeidslivskurs, kompetansekartlegging og norskkurs tilpasset deres nivå og behov. Mange av dem som stiller opp som frivillige på disse aktivitetene har selv en gang flyktet fra alt som var kjent og kjært, for å starte på nytt i et nytt land.

I samarbeid med andre humanitære aktører bidro Caritas i fjor også til å skape engasjement og forståelse for en styrket humanitær innsats der de fleste flyktningene i Europa kommer fra: Syria, Irak og i nærområdene. Dette resulterte i en historisk økning i regjeringens bevilgning til nødhjelpsarbeid for 2016. Men vi ville ikke på noen måte godta at verdens mest sårbare skulle betale for dette. Sammen med andre organisasjoner protesterte vi foran Stortinget da regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett for 2016 la opp til 66 prosent kutt i bevilgningene til langsiktig bistand. Slik klarte vi å reversere de mest dramatiske kuttene.

Det meste av pengene som finansierer Caritas' arbeid hjemme og ute kommer fra offentlige bidragsytere, men private støttespillere blir stadig viktigere for at vi kan gjøre en forskjell. 2015 ble et rekordår for Caritas når det gjaldt innsamling. Det var særlig jordskjelvet i Nepal og situasjonen for flyktningene som engasjerte giverne. Pengene kommer frem til dem som trenger det mest. Ifølge bladet Kapital er Caritas fremdeles blant hjelpeorganisasjonene i Norge som bruker innsamlede midler mest effektivt. Dessuten fikk vi i en Norad-evaluering av våre prosjekter i Zambia i fjor svært gode tilbakemeldinger på kostnadseffektiviteten i vårt arbeid.

Som medlem av et av verdens største humanitære nettverk er Caritas ofte først på plass med nødhjelp når katastrofen rammer. I tillegg jobber vi for å løse de såkalte «stille katastrofene» som rammer langt flere. Nærmere 800 millioner mennesker sulter i verden, stadig flere på grunn av klimaendringer som tørke og flom. Sult og feilernæring er ifølge FN den største helsetrusselen på verdensbasis. Vi mener at en stor del av løsningen på dette problemet finnes i økt satsing på klimatilpasset jordbruk for småskalabønder. Å bekjempe sult, bidrar også til fred og stabilitet. Dårlige avlinger derimot, bidrar til økt fattigdom, underernæring og konflikter som tvinger enda flere mennesker på flukt. Inspirert av fjorårets viktigste publikasjon, Pave Frans' lærebrev om klima og miljø, "Laudato Si", fortsetter vi vår kamp for at flere mennesker skal få nok, trygg og næringsrik mat, slik at de kan leve aktive og sunne liv.

Med vennlig hilsen

Terje Osmundsen

Styreleder i Caritas Norge

REDAKSJON: Caritas Norge v/Birgit Vartdal
COVERFOTO: Catherine Trautes/Caritas Norge
 Fra Caritas Norges prosjekter i DR Kongo.
Opplag: 5800
PRODUKSJON: mediateam.no
TRYKK: Thure Trykk AS

Denne trykksaken er Svanemerket

VIKTIGE RESULTATER I 2015

MATSIKKERHET

- I Uganda har 5 000 familier fått stabil tilgang på mat året rundt gjennom deltakelse i Caritas' program. I 2015 fikk 1 200 bondefamilier opplæring i mer effektive jordbruksteknikker.
- I Kasama i Zambia har 771 familier opprettet grønnsakhager som gir jevn tilgang på næringsrik mat.
- I DR Kongo har 5 600 familier gått fra å spise ett måltid til minst to måltider om dagen, og mange har fått en mer variert og næringsrik diett.
- På Sri Lanka dyrker flere enn 3 700 familier nok mat til å kunne fø seg selv og til å selge et overskudd på det lokale markedet.
- I El Salvador har 15 frølagre med lokale frøsorter blitt opprettet, og 2 500 familier har fått en mer stabil tilgang til næringsrik mat.

NØDHJELP

- Til sammen bisto Caritas 40 900 mennesker med nød- og matvarehjelp under krisene i Den sentralafrikanske republikk, Syria, Irak og Sør-Sudan i 2015.
- Caritas var raskt på plass da Malawi ble rammet av flom i januar og Nepal av jordskjelv i april. Til sammen hjalp vi 50 000 mennesker gjennom den første, akutte fasen etter at katastrofene rammet.
- Eritrea ble ekstra hardt rammet av tørke i 2015 på grunn av naturfenomenet El Niño. Caritas er en av få organisasjoner som får arbeide i det lukkede landet, og ga akutt matvarehjelp til 4 300 mennesker.

UTDANNING

- I Ho Chi Minh-byen i Vietnam har 1 121 barn av migranter fått støtte til skolegang. I Hanoi utarbeidet Caritas sammen med de lokale myndighetene en handlingsplan som skal sikre barn med nedsatt funksjonsevne tilgang til utdanning.
- I 2015 ble to nye skoler i utdanningsprogrammet i DR Kongo rehabilitert. Det fysiske læringsmiljøet er dermed forbedret for 1 700 elever ved totalt syv skoler i konfliktområder.
- I Latin-Amerika har 7 100 ungdommer fått opplæring i voldsforebygging, menneskerettigheter og freds- og forsoningsarbeid.
- I Syria har 700 barn i den krigsherjede byen Homs fått tilgang til utdanning og fritidsaktiviteter som gir dem en pause fra krigens lidelser.
- På Cuba har 89 unge ledere fått opplæring i demokrati og menneskerettigheter.

MIGRASJON OG INTEGRERING

- Caritas mottok 13 000 henvendelser til våre informasjons- og veiledningssentre i 2015. Ved sentrene ble det gitt norskundervisning, råd, juridisk veiledning og hjelp til å søke arbeid.
- Et tøffere arbeidsmarked i Norge rammer innvandrere spesielt hardt. Caritas har hjulpet innvandrere som har havnet på utsiden av arbeidsmarkedet, eller vært i fare for å bli utnyttet. I Bergen alene ble 131 personer hjulpet tilbake i arbeid.
- Da flyktningstrømmen til Norge var på sitt høyeste og det offentlige mottaksapparatet ikke hadde tilstrekkelig kapasitet, sørget Caritas, ved hjelp av mange frivillige, for nødovernatting til 80 personer.

Caritas Norge når ut til en **HALV MILLION MENNESKER**

Av Knut Andreas Lid, leder for internasjonal avdelingen i Caritas Norge

Caritas Norge hjalp en halv million barn, kvinner og menn til et bedre liv i 2015. Vi bidro til at tusener av barn og ungdom fikk tilgang til utdanning og hjalp titusener av familier til å få mat på bordet og tak over hodet.

2015 ble et begivenhetsrikt år. Håpet om en bedre verden for verdens mest fattige ble tent da FNs nye Bærekraftsmål, etterfølgeren til Tusenårsmålene, ble vedtatt i slutten av september. Alle verdens stater er nå forpliktet til å nå målet om å utrydde sult og ekstrem fattigdom innen 2030.

Siden Tusenårsmålene ble vedtatt i FN, har verden beveget seg i positiv retning. Ekstrem fattigdom og sult er mer enn halvert, og for første gang i menneskets historie øyner vi muligheten for at ingen lenger skal leve uverdige liv i fattigdom, uten mulighet til å fø seg selv eller sin familie. En verden uten sult er mulig, men mye hardt arbeid gjenstår for å oppnå dette målet.

Internasjonal klimaavtale

I Paris ble en ny internasjonal klimaavtale undertegnet i slutten av desember. Resultatet overgikk alles forventninger. Der de fleste trodde at man vil forplikte seg til to graders målet (det vil si to graders oppvarming fra førindustrielt nivå), så fikk Caritas og andre støttespillere gjennomslag for at 1,5 graders målet ble vedtatt. Banebrytende ved forhandlingene var også at de statene som påvirkes mest negativt av klimaendringene, de minst utviklede landene i verden, får hjelp

og mulighet til å tilpasse seg klimaendringene. Spesielt viktig er dette innen landbruket, og for første gang ble matsikkerhet eksplisitt inkludert i Klimaavtalen. Pave Frans' encyklika «Laudato Si» spilte en betydningsfull rolle for at verdens ledere endelig klarte å komme frem til en klimaavtale. Caritas Norge var til stede under forhandlingene i Paris og bidro til at matsikkerhet ble inkludert i avtaleteksten.

El Niño ga ekstrem tørke

Klimaendringene rammet hardt i 2015. Det sykliske værphenomenet El Niño ble kraftigere enn noensinne og førte til ekstrem tørke i store deler av verden. I skrivende stund meldes det at denne tørken er den verste på 40-50 år. Dette rammer mange av verdens aller fattigste land hardt. Vi har i dag sultkatastrofer i blant annet Etiopia, Eritrea, Malawi og Zimbabwe. Millioner av mennesker har fått sine avlinger og livsgrunnlag utradert som følge av tørken. Det er en sakte og lite synlig katastrofe som i stor grad ble oversett av verdenssamfunnet og som fortsetter med full styrke inn i 2016. Med klimaendringene kommer flere tørkeperioder, mer flom og mer ekstremvær. Dette er en realitet vi som en humanitær organisasjon må forholde oss til og innrette vårt arbeid etter. En viktig del av dette arbeidet vil være å sikre at Klimaavtalens ord

og intensjoner blir omgjort til handling som resulterer i at verdens 800 millioner sultende får mat på bordet.

Arbeid for matsikkerhet gir resultater

Caritas Norges arbeid med partnere i Kongo, Zambia og Uganda gir spesielt gode resultater. Med utgangspunkt i prosjektene, hadde vi som mål at våre målgrupper skulle få spise tre måltider om dagen, mot ett måltid da vi begynte arbeidet. Nå ser vi at målet er nådd og at mange til og med produserer overskudd som de kan selge på markedet. Å bistå småbøndene med å jobbe seg ut av fattigdommen på denne måten, har derfor blitt en viktigere del av programmene våre.

Caritas bidro også til å få jordbruket inn som en av de prioriterte sektorene for regjeringens satsing på næringsliv i utviklingsland. Dette er svært viktig da det overveldende flertallet av befolkningen i sør er sysselsatt i jordbruket. Ifølge Verdensbanken er en satsing på jordbruk mer enn dobbelt så effektivt for å redusere fattigdom som investeringer i hvilken om helst annen sektor.

I 2015 bistod Caritas Norge over 200 000 barn, kvinner og menn med å skaffe seg mat på bordet – hver eneste dag.

Livet går videre i Nepal:
Debaki Basnet (13) og Nirmala Mainali (14) studerer utenfor
huset sitt, ved det ødelagte markedet i Melamchi, som ble
hardt rammet av jordskjelvet i landet i april 2015.
(Foto: Caritas Internationalis)

Artikkelen fortsetter på neste side.

Caritas-nettverket er til stede med hjelp langs hele flyktningruta. Her har en flyktningjente fått mat av frivillige i Presevo i Serbia.
(Foto: Irene Broz/Caritas Internationalis)

Syria - vår tids største humanitære krise

Konflikten i Syria, vår tids største humanitære krise, herjet videre og i 2015 kom denne menneskeskapte katastrofen oss mye nærmere. Bildet av tre år gamle Aylan Kurdi ble symbolet på det umenneskelige ved krigen og uverdigheten i våre samfunn som tvinger krigens ofre på en farefull flukt til sikkerhet i Europa. Denne såkalte flyktningkrisen var en varslet krise. Vi så utviklingen i godt ett år før flyktningene begynte å komme i store antall.

Vi i Caritas mener at dette ikke er en flyktning-krise, men en krise for medmenneskelighet og europeisk solidaritet. I Caritas hjelp vi flyktninger i Syria, i nærområdene, i Europa og i Norge, og er med dette en av få organisasjoner som kan følge flyktningene helt fra krigens lidelser til trygghet i Norge. Krisen i Syria er også et eksempel på betydningen av mat. I årene før krigen var landet rammet av en historisk tørke som førte til at jordbruket ble rammet og mange som bodde på landsbygda migrerte til byene. Svært utfordrende økonomi bidro til økt misnøye i befolkningen, og den sosiale uroen som fulgte, ledet fram til det som i dag er verdens største humanitære krise.

Jordskjelvet i Nepal

Nær 9 000 mennesker mistet livet i jordskjelvet som rammet Nepal i april 2015. Caritas sørget sammen med Caritas Nepal for utdeling av mat til 5 000 mennesker som mistet alt i katastrofen. Videre fikk nær 7 000 familier utdelt penger til å anskaffe seg husholdnings-artikler og utbedre sine midlertidige boliger. I samarbeid med andre organisasjoner og NRK, arrangerte vi TV-innsamlingen «Dugnad for Nepal» som samlet inn 18 millioner til de mange hundre tusen som hadde mistet sine kjære, sine hjem og sitt livsgrunnlag. At vi ble invitert sammen med de største hjelpeorganisasjonene til å bli med på denne innsamlingsaksjonen, representerte et gjennombrudd for oss som en humanitær aktør i Norge. Vi blir stadig mer kjent i den norske befolkning, og nyter stadig større tillit hos norske myndigheter. Dette gjør at vi klarer å skaffe flere midler, og at vi dermed klarer å hjelpe flere mennesker til å leve et liv i verdighet.

De fattigste blir nedprioritert

Budsjettforhandlingene høsten 2015 ble en kalddusj for alle som arbeider med å bekjempe fattigdom blant de mest fattige og marginaliserte av oss. Regjeringen hadde lagt frem forslag om å kutte 66 % av støtten til langsiktig bistand som implementeres av Caritas og andre sivilsamfunnsorganisasjoner. Årsaken til kuttene var de forventede utgiftene i forbindelse med flyktningene fra

Syria. Et samlet sivilsamfunn klarte heldigvis å overbevise regjeringens støttepartier om at man ikke burde la de mest sårbare i verden betale for den nasjonale dugnaden med å ta imot flyktningene fra Syria og Irak. Selv om mye ble reversert, ble allikevel noen av de foreslåtte kuttene opprettholdt. Caritas mener det fremstår svært uheldig at Norge i 2016 blir den største mottager av bistand fra Norge. Bistanden bør reflektere barns, kvinners og menns behov for hjelp til å leve verdige liv. Det er ikke i Norge nøden er størst. Samtidig ser vi en dreining mot mer kortsiktighet i norsk bistand. En økende del av budsjettet blir brukt til nødhjelp, på bekostning av langsiktig bistand. Nødhjelp er livreddende og nødvendig, men å respondere på en akutt krise må ikke komme på bekostning av å forhindre fremtidige kriser. Det vil være uansvarlig både fra et menneskelig og økonomisk perspektiv.

Caritas takker våre støttespillere

Verdenssamfunnet bidro til at 2015 ble et år som inspirerer til håp. Samtidig opplever vi vår tids største humanitære krise i Syria og Irak. Klimaendringene fører dessuten til stadig hyppigere og større sultkatastrofer. Caritas er en hjelpeorganisasjon som bidrar til endring globalt og hjelper mennesker lokalt. Aldri før har vi hjulpet så mange mennesker som i 2015. Dette hadde ikke vært mulig uten våre støttespillere. Vi i Caritas Norge og de 500 000 som fikk sine liv forbedret takker dere.

Caritas Norges matsikkerhetsprosjekter i DR Kongo, Zambia og Uganda gir gode resultater. Nå spiser deltagerne tre måltider om dagen og selger overskuddet av avlingene på markedet.
(Foto: Catherine Trautes/Caritas Norge)

Caritas imponerte **I ZAMBIA**

Av Aina Østreng, programkoordinator i Caritas Norge.

Caritas Norges program i Zambia er et av de mest kostnadseffektive programmene som har vært evaluert i NORADS sivilsamfunnsportefølje, skriver direktoratet i en rapport.

I april 2015 gjennomførte NORAD en «følg pengene»-tur til vårt program i Zambia. Formålet var å evaluere økonomistyringen i programmet og hos partner, se på interne kontrollmekanismer og pengestrømmene.

Besøket ble lagt til Mansa, og partnerorganisasjonene som ble evaluert var Caritas Zambia og Caritas Mansa. NORAD konkluderte med at begge organisasjonene har god økonomistyring og at programmet er «svært kostnadseffektivt». «Sammenliknet med andre "følg pengene"-turer blir dette programmet vurdert som et av de mest kostnadseffektive programmene som har vært evaluert i Norads sivilsamfunnsportefølje», skriver direktoratet.

Åpenhet om bistandsmidler

For Caritas Norge er det svært positivt at NORAD gjennomfører denne typen reiser, da det bidrar til åpenhet og kvalitetssikring av bistandsmidler.

- Vi er svært glade for NORADS positive tilbakemeldinger. Initiativet til programmet kom fra Caritas Norge. Sammen med lokale partnere i Zambia, utviklet vi en helt ny måte å jobbe på. Det er godt å se at det langsiktige arbeidet bærer frukter, sier generalsekretær i Caritas Norge, Martha Rubiano Skretteberg.

Bærekraftige jordbruksmetoder

I Zambia jobber Caritas Norge med å redusere fattigdom og å styrke samfunnsbevisstheten til 3 000 husholdninger på landsbygda. Deltagerne lever primært av jordbruk, og får i tillegg til å delta i låne- og sparegrupper, opplæring i bærekraftige jordbruksmetoder. Det jobbes videre for å styrke lokalsamfunnenes deltakelse i politiske beslutningsprosesser, samt gjøre folk bedre rustet til å ivareta sine rettigheter.

Caritas Norge legger stor vekt på at økonomistyring i våre programmer skal være gjennomsiktig, noe som gjenspeiles i NORADS konklusjon:

«Caritas Mansas gjennomsiktighet er imponerende. Deres budsjett og arbeidsplaner presenteres alltid for lokalsamfunnene og deltagere i prosjektet har alltid tilgang på budsjettkodene. Dette gjør at Caritas Mansa er fullt ut ansvarliggjort overfor lokalsamfunnene. Denne åpenheten er veldig positiv for eierskapet til programmet/aktiviteter, men også for å redusere risiko for uansvarlig økonomistyring».

Debatt om bistandsmidler

De siste årene har bistanden vært gjenstand for debatt. Økonomiske nedgangstider med svak kronekurs, økt arbeidsledighet og flyktningkrisen har gitt økt press på nasjonale ressurser og medført innstramminger i bistandsbudsjettet. Skretteberg forteller at bistandsorganisasjonene opplever økt konkurranse om stadig knappere midler og et større press for å vise konkrete resultater av arbeidet.

- Den dagsaktuelle debatten knyttet til skatteparadiser og de såkalte Panama Papers viser hvor viktig finansiell åpenhet er for å sikre ansvarliggjøring og tillit blant befolkningen. Dette gjelder også i bistanden. Gjennomsiktighet og god resultatstyring er viktig for at skattebetalerne skal være positivt innstilt til bistand, kommenterer Skretteberg.

- En konsekvens av dette er at mer tid og ressurser må brukes på å utforme søknader og rapporter på en best mulig måte og på å finne nye samarbeidspartnere og donorer. Dermed blir det mindre ressurser på å bygge opp sivilsamfunn i sør, sier hun.

AKTIVITETSREGNSKAP 2015

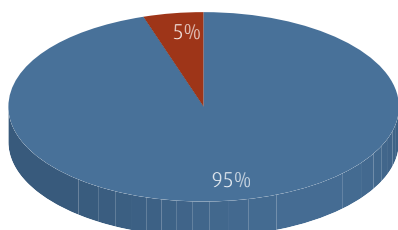
Caritas Norge er medlem av Innsamlingskontrollen. Om du har spørsmål vedrørende Caritas Norges arbeid eller økonomi, kan du sende e-post til caritas@caritas.no

INNTEKTER	REGNSKAP 2015	REGNSKAP 2014
Offentlige midler	70 021 713	68 160 972
Støtte int. samarbeidspartnere	2 276 534	1 502 927
Innsamlet i Norge	10 062 756	7 687 164
Arv	0	264 389
Finans- og andre inntekter	519 024	477 192
TOTALE INNTEKTER	83 880 027	78 092 644
UTGIFTER		
Kostnader til innsamling	1 888 785	1 910 014
Kostnader til formål		
Prosjektkostnader utland	71 067 108	64 479 652
Innenlandsarbeid	4 789 504	3 941 866
Informasjonskostnader	1 932 892	1 433 251
SUM kostnader til formål	77 789 504	69 854 769
Administrasjonskostnader	2 362 416	2 005 420
TOTALE UTGIFTER	82 040 705	73 770 203
AKTIVITETSRESULTAT	1 839 322	4 322 441

Regnskapet for 2015 er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og «God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner» samt anbefalinger fra Innsamlingskontrollen. Resultatet viser et positivt aktivitetsresultat på kr 1 839 322.

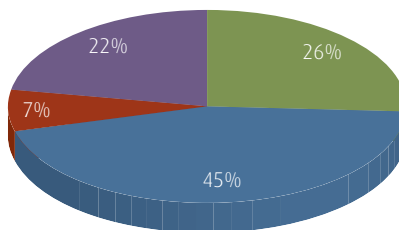
OVERSIKT BIDRAG	2015	2014
Enkelpersoner	5 256 542	4 256 370
Menigheter	1 650 150	1 314 805
Katolske org./inst.	908 933	739 160
Ikke-katolske kilder	2 227 971	1 367 143
Gaver v/anledninger	20 410	9 686
TOTALT INNSAMLET	10 064 006	7 687 164

KOSTNADER FORDELT PÅ FORMÅL

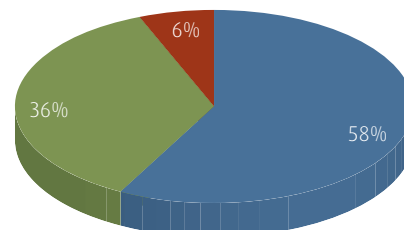
Formål: 95%
Administrasjon og innsamling 5%

PROSJEKTUTGIFTER REGION

Afrika: 45%
Asia: 26%
Latin-Amerika: 22%
Norge/EØS: 7%

PROSJEKTUTGIFTER TEMA

Utvikling: 58%
Nødhjelp: 36%
Migrasjon/integrering 6%

NØKKELTALL FRA 2015

- I 2015 overførte Caritas Norge 71 millioner kroner til 35 prosjekter i 18 land. Dette er en økning på om lag seks millioner kroner fra året før.
- Av midlene til utlandsprosjekter er om lag 30 millioner kroner fra NORAD, 32 millioner kroner fra Utenriksdepartementet, og ni millioner kroner er dekket av Caritas Norges egne midler. I hovedsak stammer sistnevnte midler fra innsamling i Norge.
- Caritas Norge samlet i 2015 inn ti millioner kroner, en økning på 15 % fra toppåret 2013.
- Bladet Caritas Info kom ut i fire utgivelser i 2015 med et opplag på 5800 eksemplarer.
- Nettsidene hadde i 2015 32 651 besøk og 19 404 unike besøkende. I 2014 var tilsvarende tall henholdsvis 29 040 og 17 948. Dette er en økning på godt 3 611 besøkende sammenlignet med 2014.
- Caritas Norge økte sin synlighet i media med rundt 85 % i 2015 sammenlignet med 2014. Vi har i 2015 totalt registrert 176 artikler, tv- og radioinnslag der Caritas Norge er nevnt. I 97 av disse sakene ble vi også intervjuet eller skrev innlegg selv. I 2015 var interessen for Caritas Norges fagfelt og utenriksstoff generelt i media særlig stor, mye på grunn av økningen i antall flyktninger som kommer til Europa.

ANTI KORRUPSJONSARBEID:

Caritas Norge har nulltoleranse for alle former for korrupsjon og mislighold i vår organisasjon og blant våre partnere. Vi jobber kontinuerlig med å styrke og forbedre rutiner for kontroll og varsling for å forebygge korrupsjon. En beskrivelse av Caritas Norges retningslinjer for anti-korrupsjon finnes i vår Code of Conduct. Alle våre partnere må signere denne sammen med årlige kontrakter som inneholder kriterier for bruk av midler. Caritas Norge er i tillegg forpliktet til å følge Caritas Internationalis' Management Standards. Innsamlede og bevilgede midler forvaltes etter strenge krav fra norske myndigheter og internasjonale regnskaps- og revisjonsstandards. Caritas er medlem av Innsamlingskontrollen og registrert i Innsamlingsregisteret. Det forplikter oss til å følge spesifikke regnskapsregler og underlegge oss ekstern kontroll.

Caritas infosenter i **FIRE NORSKE BYER**

Av Alexander Golding, leder for innenlandsavdelingen i Caritas Norge.

Ved informasjonssentrene i fire norske byer mottok Caritas over 13 000 henvendelser fra innvandrere i 2015. I Oslo alene henvendte over 10 000 seg til Caritas og i Bergen hjalp Caritas 131 personer i jobb. I samarbeid med blant annet Caritas i Slovakia bidrar vi til en bedre fordeling av flyktninger i Europa.

Caritas' arbeid mot innvandrere i Norge har som sitt hovedmål å hjelpe innvandrere til å bli integrert i det norske samfunnet. Vi prioriterer derfor å lære innvandrerne norsk og å hjelpe dem med å finne eller å bli værende i arbeid. For å sikre at enkeltmennesket kan bli godt integrert og delta i det norske samfunnet, er det avgjørende at man kjenner sine rettigheter og plikter. God bredde i informasjons- og veiledningstilbudet er derfor viktig. Råd og veiledning knyttet til arbeidsliv, juridiske utfordringer og helse er avgjørende for at personer med begrenset kunnskap om norsk samfunns- og arbeidsliv skal kunne utvikle seg og fortsette å være en ressurs for hele samfunnet.

Norskurs

I tillegg til rådgivning, har Caritas tilbudt en rekke norsk- og samfunnsfagskurs, både knyttet til informasjonssentre i Oslo, Bergen og Drammen, men også i regi av lokale Caritas-grupper. En spesiell milepel i 2015 var den formelle opprettelsen av Caritas i Stavanger, som har sørget for at Caritas-nettverket nå også har en sterkere tilstedeværelse i Stavanger/Sandnes-regionen.

Flere kvinner og familier

Andelen kvinnelige innvandrere som oppsøker Caritas fortsetter å øke. I 2013 sto kvinner for 25 prosent av henvendelsene. I 2015 økte kvinneandelen til over 30 prosent. Andelen innvandrere med barn i Norge som oppsøker organisasjonen har økt fra 19 til 24 prosent siden 2014. Denne utviklingen fører til at det blir stadig viktigere for Caritas å inkludere innvandrernes familier i vårt arbeid.

Flere med lengre oppholdstid søker hjelp

I 2015 har Caritas også sett en utvikling der stadig flere med lengre botid i Norge søker om hjelp og rådgivning. Gruppen som har bodd i Norge i mellom seks måneder og tre år økte med hele 11 prosent fra 2014 til 2015 og andelen som har bodd i Norge i mer enn tre år økte med seks prosent.

Løfter innvandrernes stemme

Ved inngangen til 2016 bor det over 848 000 personer med innvandrerbakgrunn i Norge, nær 700 000 av disse har selv innvandret. Til tross for at innvandrere utgjør over 16 prosent av befolkningen, blir deres stemme sjeldent hørt i det offentlig ordskiftet. I

2015 har Caritas derfor særlig jobbet med å løfte innvandreres stemme. I samarbeid med ulike innvandrermiljøer, arrangerte vi flere debatter og seminarer. Blant annet to folkemøter med om lag 300 deltakere, ett der barnevern var hovedtema og ett som handlet om eldreomsorg, boligmarked og språkkopplæring. Disse møtene var viktige fordi de ga innvandrerne muligheten til å si sin mening direkte til politikerne om temaer som i høy grad angår dem. Mens politikerne på sin side fikk viktige innspill fra en gruppe mennesker som alt for sjelden får ordet.

NØKKELTALL:

10 234 personer henvendte seg til Caritas Infosenter i Oslo

31% av rådgivningssamtalene har vært med kvinner

131 personer har fått jobb via Caritas Infosenter i Bergen

81 personer er gitt akuttovernatting

1 ny norsk Caritas-organisasjon har blitt opprettet.

10 234 personer henvendte seg til Caritas Informasjonssenter i Oslo i fjor. Her er det frivillig, Ignacio Lara Antunez som gir råd og veiledning. (Foto: Trine Lejon/Caritas Norge)

Gjennom i underkant av 40 medieoppslag, bidro Caritas til at innvandring og integrering og særlig problemstillinger knyttet til innvandreres deltakelse i det norske samfunnet ble satt på dagsorden. Caritas deltok også i en rekke høringer i Stortinget og i fagmøter, seminarer og lignende i regi av offentlige myndigheter og flere sivilsamfunnsorganisasjoner.

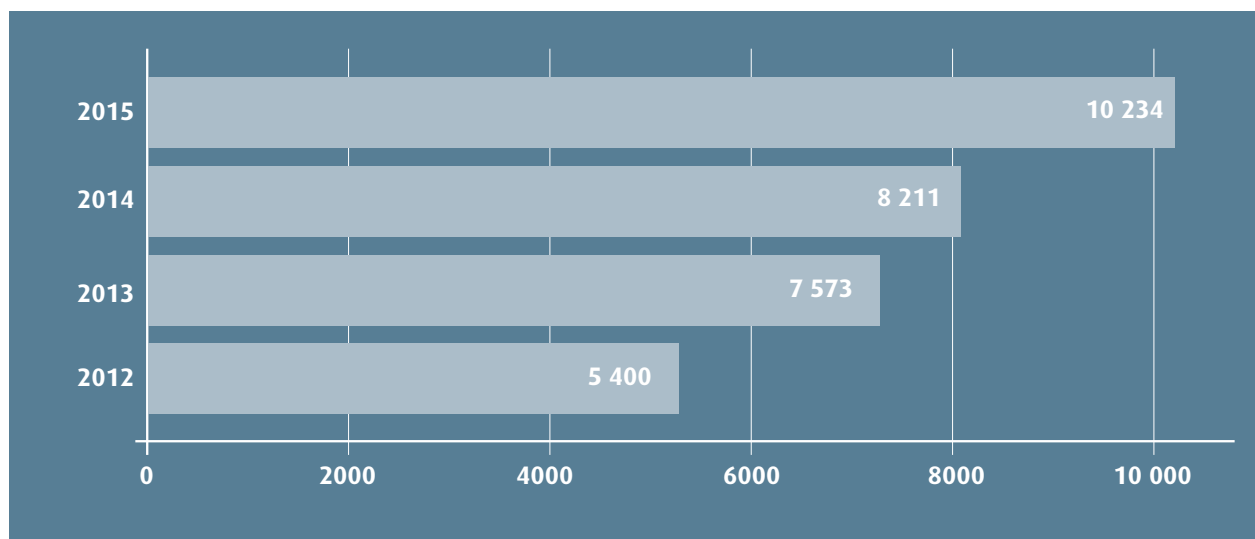
Flyktninger og asylsøkere

Caritas Norge responderte også på flyktningssituasjonen i 2015. På henvendelser

fra myndighetene, sikret Caritas, i samarbeid med de katolske menighetene i Oslo og en rekke frivillige, over 80 flyktninger tak over hodet, en seng å sove i og god mat. Caritas Norge innledet også et samarbeid med Caritas i Slovakia, som i desember 2015 mottok over 150 flyktninger som de har ansvar for å integrere i samfunnet. Slovakia har tidligere så godt som ingen erfaring med å integrere flyktninger. Caritas Norge tilrettelegger og bidrar derfor med erfaringer knyttet til integreringstiltak. Caritas igangsatte

utviklingen av et kurskonsept om norsk arbeidsliv for beboere i asylmottak. Disse kursene ble startet opp i årsskiftet 2015/2016. Caritas Norge har også videreført arbeidet med å informere asylsøkere om deres rettigheter og muligheter. I tillegg til å informere asylsøkere direkte, har vi også gitt informasjon til prester og andre nøkkelpersoner i ulike menigheter.

UTVIKLING I BESØKSTALLENE TIL CARITAS INFOSENTER OSLO

Bak tallene finnes **EKTE MENNESKER**

Takket være våre givere, støttespillere, frivillige og samarbeidspartnere i Norge og ute i verden gjorde Caritas Norge hverdagen bedre for rundt en halv million mennesker i 2015.
Møt noen av dem her.

HVERDAG MED KRIG OG SULT: Livet til Fatimou Zalingo og familien ble snudd på hodet da det for tre år siden brøt ut konflikt mellom muslimske og kristne militser i Den sentralafrikanske republikk.

(Foto: Catholic Relief Service)

FATIMATOU OG FAMILIEN

- Livet var ikke enkelt før, men familien min hadde en inntekt og mat nok til å overleve. Da konflikten brøt ut ble vi nødt til å flykte fra alt, og jeg hadde kun klærne jeg stod og gikk i.

Før krisen i Den sentralafrikanske republikk var Fatimatou Zalingo og familien pastoralister som fikk melk og kjøtt fra buskapen, og livnærte seg av handel. Livet ble snudd på hodet da det for tre år siden brøt ut konflikt mellom muslimske og kristne militser i landet. For å redde livet måtte Fatimatou og barna forlate hjemmet og søke tilflukt sammen med andre muslimer i en landsby sørvest i landet. Fatimatou og familien risikerer å bli angrepet dersom de forlater den lille enklaven. Isteden må de forsøke å overleve på den maten de kan dyrke innenfor et begrenset område.

Mer enn 5 000 mennesker er så langt drept i konflikten i Den sentralafrikanske republikk, og opp mot en halv million er fordrevne.

Den viktigste dødsårsaken som følge av konflikten er likevel ikke kuler, men sult. Antallet barn som dør av underernæring har steget dramatisk siden urolighetene brøt ut, og antallet som sulter er doblet. Den alvorlige sikkerhetssituasjonen gjør det vanskelig for bøndene å dyrke åkrene, og dette kombinert med lite regn har gitt rekordlave avlinger over hele landet. I dag befinner 2,1 millioner mennesker – om lag halvparten av befolkningen – seg i en akutt sultsituasjon. Dårlig utviklet infrastruktur samt politisk og økonomisk vanstyre gjorde at Den sentralafrikanske republikk allerede før konflikten var et av Afrikas minst utviklede. En sultende befolkning vil gjøre det enda mer utfordrende å skape positiv utvikling i landet.

Som en respons på konflikten og den forverrede sultsituasjonen, startet Caritas Norge i 2014 et matsikkerhetsprogram i Den sentralafrikanske republikk. Caritas er en av svært få hjelpeorganisasjoner

som jobber i de mest konfliktherjede områdene av landet. Sammen med Caritas USA (CRS) og lokale Caritas-partnere hjelper vi årlig omkring 20 000 internt fordrevne. Familiene har mottatt landbruksredskaper og såfrø, og fått opplæring i grønnsakhagedyrking. Slik har de både fått mat til å brødfø familien og sikret seg en ny inntekt.

Et grønnsakmarked har blitt åpnet nær den muslimske enklaven, der mange av varene som selges er dyrket av familiene i programmet. Både muslimer og ikke-muslimer handler nå på markedet som dermed bidrar både til økt matsikkerhet i lokalsamfunnet og dialog mellom gruppene i konflikten.

- Med det jeg dyrker i grønnsakshagen kan jeg nå fø familien min, og i tillegg selge 20 prosent av avlingene på markedet, forteller Zenabdou, en av kvinnene i landsbyen som har deltatt i Caritas' program ■

RAMESH OG KONA SUNITA

- Jeg er bekymret for om vi klarer skaffe permanent husly, vann og et sted til å lagre risen vi snart må høste.

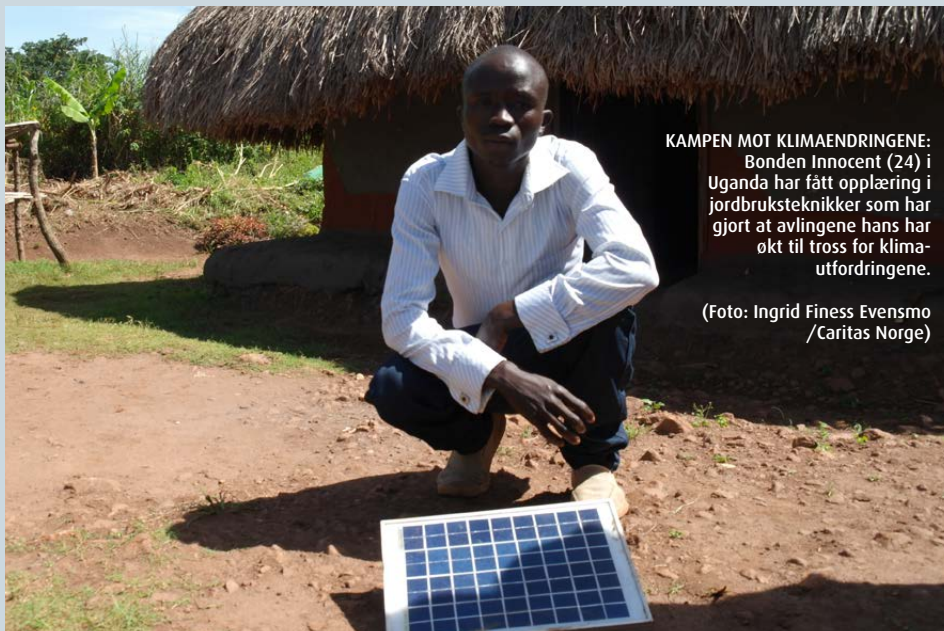
Ramesh og kona Sunita ble rammet på verst tenkelige måte under jordskjelvet som rystet Nepal i 2015. Paret mistet sine to barn på tre år og ti måneder da huset deres raste sammen. Også Ramesh' mor døde i skjelvet. Selv om sorgen over å ha mistet sine kjære er stor, må Ramesh nå fokusere på hvordan han og kona skal skaffe mat og husly til tiden fremover.

Nær 9 000 mennesker mistet livet i jordskjelvet som rammet Nepal i april 2015. Jordskjelvet førte til at 1,4 millioner mennesker måtte belage seg på nødhjelp for å overleve. Caritas sørget sammen med Caritas Nepal for utdeling av mat til 5 000 mennesker som mistet alt i katastrofen. Videre fikk 6 983 familier (om lag 35 000 mennesker) utdelt penger til å anskaffe seg husholdningsartikler og utbedre sine midlertidige boliger. Caritas startet også opplæring av både fagarbeidere og ufaglærte i gjenoppbygging av jordskjelvsikre hus ■

KATASTROFER I KØ: Ramesh og Sunita mistet begge sine to barn i jordskjelvet som rammet Nepal i april 2015. Ramesh' mor omkom også.

(Foto: Gabriel Alphonsus Lee/CHARIS)

KAMPEN MOT KLIMAENDRINGENE: Bonden Innocent (24) i Uganda har fått opplæring i jordbruksteknikker som har gjort at avlingene hans har økt til tross for klima-utfordringene.

(Foto: Ingrid Finess Evensmo /Caritas Norge)

BONDEN INNOCENT

- Jeg merker endringer i været, både for lang tørke og for mye regn. Med for mye regn, blir avlingene mine gule, og med for mye tørke visner de vekk. Det er vanskeligere nå å forutse hvordan været vil bli og planlegge når jeg skal så og høste. Det forteller bonden Innocent (24)

fra Zombo-området i Nebbi-distriktet i Uganda. Mens verdenslederne forhandlet om en ny klimaavtale i Paris i desember i fjor, kjempet Innocent allerede daglig mot værforandringer som truer avlingene. Det er de fattigste landene som har sluppet ut minst klimagasser, som rammes hardest av klimaendringene.

Innocent har sitt eget hjem, men har ennå ikke stiftet familie. Han har deltatt i programmet der han har fått opplæring i jordbruksteknikker som har gjort at avlingene hans har økt til tross for klimautfordringene. Med de økte inntektene har han fått fra salget av avlingene på det lokale markedet, har han investert i flere geiter. Og ved å selge noen av geitene, har han kunnet kjøpe seg et solcellepanel som han bruker til å få lys og lade mobiltelefonen sin.

På landsbygda i Uganda har bare fem prosent tilgang til elektrisitet. Innocent har blitt et forbilde for andre unge i lokalsamfunnet. Han viser at det går an å bygge seg opp gjennom inntekter fra landbruket. Lange tørkeperioder etterfulgt av flom har gjort det veldig vanskelig for folk i dette området, da 85 prosent lever av småskala-landbruk. Mange har måttet redusere antallet daglige måltider til ett og noen dager har de ingenting å spise ■

VÅRE PROSJEKTLAND ved utgangen av 2015

Du kan lese mer om alle våre prosjekter på www.caritas.no

HONDURAS

3000 personer i 36 av landets fattigste kommuner har fått økt kunnskap om menneskerettigheter, godt styresett, politisk deltagelse og naturressursforvaltning. Omkring 2900 kirkelige ledere og ledere for sivilsamfunnsorganisasjoner har deltatt på kurs i regi av Caritas og er med på å spre kunnskapen videre lokalt. 2000 medlemmer fra 36 miljøorganisasjoner og andre sivilsamfunnsorganisasjoner har fått opplæring i lovverk knyttet til gruvedrift, vannressursforvaltning, skogforvaltning og administrering av landområder. De driver politisk påvirkningsarbeid og bidrar med rådgivning til myndigheter angående mulige klimaløsninger.

EL SALVADOR

Gjennom matsikkerhetsprogrammet i El Salvador har 2000 familier i 20 lokalsamfunn fått kunnskap om konsekvensene av klimaendringer på miljø og jordbruk. Disse familiene har i tillegg økt sin kunnskap og evne til å drive lokalt påvirkningsarbeid, og har organisert seg for å kunne fremme forslag ovenfor lokale myndigheter. Familiene har utarbeidet lokale utviklingsplaner hvor de identifiserer utfordringer og løsninger innen matsikkerhet, avskoging, avfallshåndtering og naturressursutvinning. De har også startet dyrking av mais og bønnetyper som er tilpasset miljø og klima.

MELLOM-AMERIKA (El Salvador, Honduras, Guatemala)

Over 6000 ungdommer har i disse landene vært involvert i diverse aktiviteter og fått opplæring i voldsforebygging, menneskerettigheter og freds- og forsoningsarbeid. Ungdommer som bor i voldsutsatte områder er bedre rustet mot rekruttering til voldelige gategjenger og bidrar selv til voldsforebyggende arbeid. Ungdommene jobber med bevisstgjøring ved å organisere egne samlinger og produsere lokale radioprogram. For å skape forankring og større motstandsdyktighet, har det blitt etablert lokale komiteer for voldsforebyggende arbeid.

COLOMBIA

Nærmere 1000 ungdommer, i Bogotá og Medellín, har gjennom prosjektet «Utdanning i konflikt» fått et alternativ til vold gjennom opplæring i 38 lokale ungdomsgrupper. Ungdommene velger nå å bidra til fredsbyggende aktiviteter fremfor å delta i voldelige gjenger. De 25 lokale fredsgruppene, opprettet gjennom fredsprogrammet i 2014, fortsetter sitt fredsbyggende arbeid og når nå indirekte ut til over 60 000 i lokalsamfunnene. Utvalgte medlemmer fra fredsgruppene har bidratt i debatten rundt fredsforhandlingene på regionalt og nasjonalt nivå ved å sette lys på de langsiktige mulighetene og utfordringene ved en eventuell fredsavtale.

CUBA

Prosjektet for demokrati og dialog på Cuba har etablert et nasjonalt ressurscenter i Havanna som har blitt et viktig samlingspunkt for debatter og forelesninger om politiske og økonomiske reformer. Her får man tilgang til et bibliotek med 15 000 publikasjoner og internett som ellers er vanskelig tilgjengelig. 208 personer har deltatt på seminarer om forholdet mellom USA og Cuba og teorier om statens rolle. 89 unge ledere har fått opplæring i demokrati og menneskerettigheter. Senteret er et unikt sted for dialog om Cubas fremtid.

DR KONGO

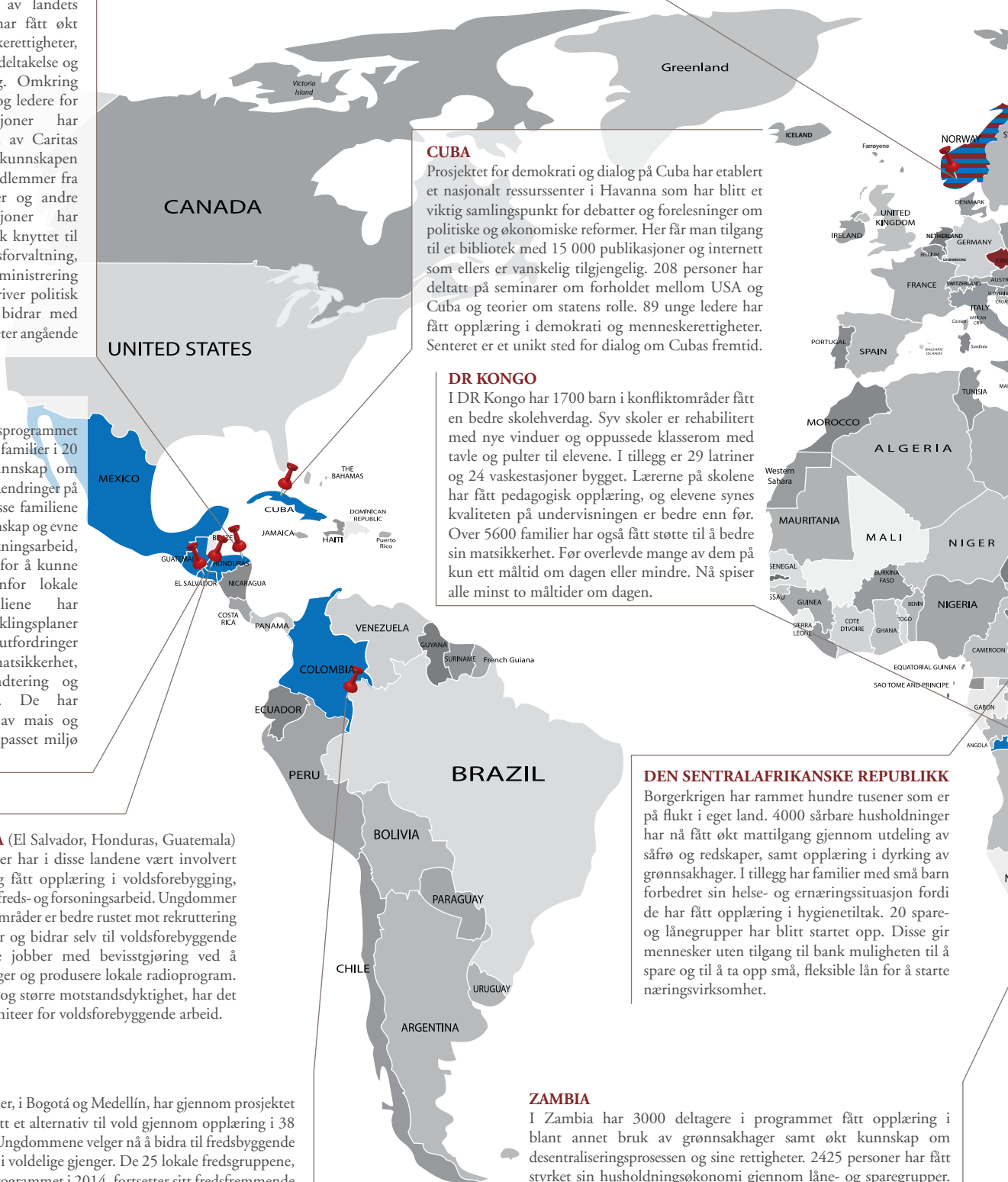
I DR Kongo har 1700 barn i konfliktområder fått en bedre skolehverdag. Syv skoler er rehabilitert med nye vinduer og oppussede klasserom med tavle og pulter til elevene. I tillegg er 29 latriner og 24 vaskestasjoner bygget. Lærerne på skolene har fått pedagogisk opplæring, og elevene synes kvaliteten på undervisningen er bedre enn før. Over 5600 familier har også fått støtte til å bedre sin matsikkerhet. Før overlevde mange av dem på kun ett måltid om dagen eller mindre. Nå spiser alle minst to måltider om dagen.

DEN SENTRALAFRIKANSKE REPUBLIKK

Borgerkrigen har rammet hundre tusener som er på flukt i eget land. 4000 sårbare husholdninger har nå fått økt mattilgang gjennom utdeling av såfrø og redskaper, samt opplæring i dyrking av grønnsaker. I tillegg har familier med små barn forbedret sin helse- og ernæringsstatus fordi de har fått opplæring i hygienetiltak. 20 spare- og lånegrupper har blitt startet opp. Disse gir mennesker uten tilgang til bank muligheten til å spare og til å ta opp små, fleksible lån for å starte næringsvirksomhet.

ZAMBIA

I Zambia har 3000 deltagere i programmet fått opplæring i blant annet bruk av grønnsaker samt økt kunnskap om desentraliseringsprosessen og sine rettigheter. 2425 personer har fått styrket sin husholdningsøkonomi gjennom låne- og sparegrupper. Antallet grupper har gått fra 4 i 2013 til 97 i 2015. Caritas Zambia bidro til politisk stabilitet gjennom valgobservasjon i januar 2015. Som følge av opplæring og bevisstgjøring om stemmerett og valg, ble det i Mpika registrert 33 791 nye personer med stemmerett.

NORGE

Om lag 13 000 innvandrere har mottatt informasjon, veiledning og kurs gjennom Caritas informasjonsarbeid for innvandrere i Norge i 2015. Mange av disse og deres familier har utfordringer knyttet til sitt innvandringsprosjekt, andre igjen er blitt rammet av en økende arbeidsledighet og trenger støtte for å komme tilbake i arbeidslivet. At 131 personer har kom tilbake i arbeid gjennom Caritas i Bergen, løfter ikke bare den enkelte ut av arbeidsledighet, men gir en bedre fremtid for hele familien og gir flere anledning til å bidra til det norske fellesskapet.

IRAK

Caritas Norge bidrar til våre partners arbeid for å sikre matvarestøtte til 19 000 internt fordrevne irakere, som tilhører etniske og religiøse minoriteter forfulgt av IS. Totalt er nå om lag 3,2 millioner mennesker på flukt internt i landet på grunn av krigshandlinger og forfølgelse.

SYRIA

Caritas Norge gir, i samarbeid med Jesuit Refugee Service, 700 barn ved al-Mukhalessenteret i Homs utdanning og en pause fra krigens lidelser gjennom kultur- og sportsaktiviteter. Caritas Norges bidrag sørger for at barna får mat hver dag.

NEPAL

Nær 9000 mennesker mistet livet i jordskjelvet som rammet Nepal i april 2015. Caritas sørget sammen med Caritas Nepal for utdeling av mat til 5000 mennesker som mistet alt i katastrofen. Videre fikk 6983 familier (ca. 35 000 mennesker) utdelt penger til å anskaffe seg husholdningsartikler og utbedre sine midlertidige boliger. Caritas startet også opplæring av både fagarbeidere og ufaglærte i gjenoppbygging av jordskjelvsikre hus.

VIETNAM

Ved de fem utdanningssettene vi støtter i Ho Chi Minh-byen får 1121 barn av migranter utdanning. 80 prosent av elevene består eksamen som gjør at de kan overføres til den offentlige skolen og få tilgang til høyere utdanning. I Ha Noi og Ha Giang har prosjektet for å sikre tilgang til utdanning for barn med nedsatt funksjonsevne hatt store fremskritt. Det har blitt undertegnet en felles handlingsplan for inkluderende utdanning med relevante myndigheter, flere barn i målgruppen får helsesjekk (321 mot 197 i begynnelsen av året) og inkluderende utdanning.

FILIPPINENE

Fredsprogrammet på Filippinene har bidratt til å løse mer enn 550 lokale konflikter på Mindanao og bedret relasjonene mellom lokale myndigheter og 59 lokalsamfunn som er spesielt utsatt for konflikt. Den Økumeniske Fredsplattformen vi støtter har gjennom seminarer, treninger og møter bidratt til å legge press på partene for fremgang i fredsforhandlingene mellom myndighetene og den nasjonale demokratiske fronten (NDFP). Fredsplattformen har utviklet seg til en sterk og synlig aktør på flere områder og har bidratt til konflikthåndtering og fredelig overlevering av fanger etter sammenstøt mellom regjeringshæren og NDFP.

SØR-SUDAN

Caritas Norge støtter Caritas Sør-Sudans arbeid for å sikre skolegang til jenter som har blitt rammet av konflikten i landet.

UGANDA

Målgruppen på 6200 bonde-husholdninger i Uganda har i løpet av 2015 fått styrket sin økonomi og fått bedret matsikkerhet. Nå tjener 52% av husholdningene 1 million ugandiske shilling eller mer (ca. 2400 kr) per år, mot kun 2 % ved programmets oppstart i 2013. I tillegg benytter 60 % av husholdningene seg av miljøvennlige metoder knyttet til sanitære forhold og hygiene.

SRI LANKA

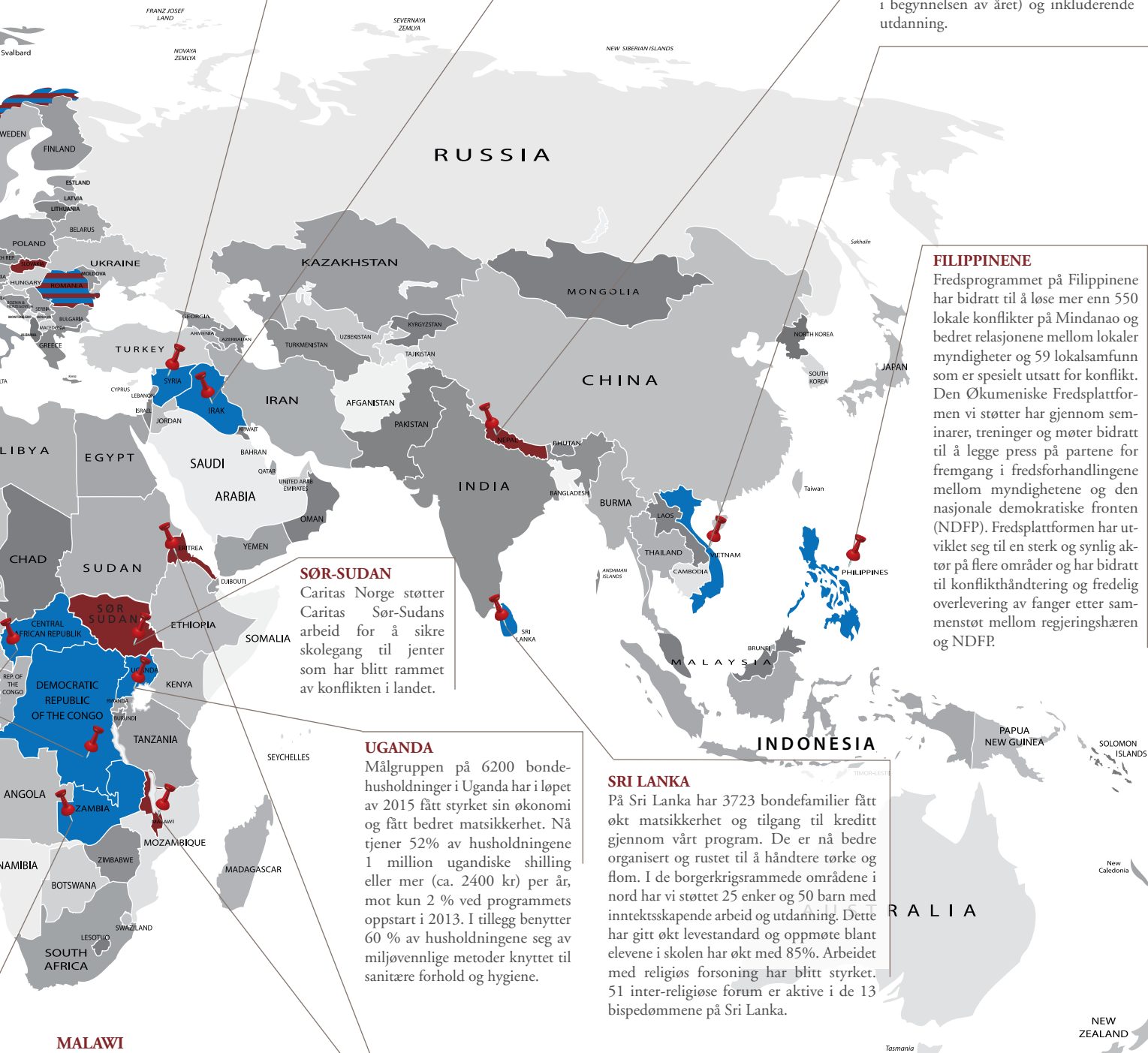
På Sri Lanka har 3723 bondefamilier fått økt matsikkerhet og tilgang til kreditt gjennom vårt program. De er nå bedre organisert og rustet til å håndtere tørke og flom. I de borgerkrigsrammede områdene i nord har vi støttet 25 enker og 50 barn med inntektskapende arbeid og utdanning. Dette har gitt økt levestandard og oppmøte blant elevene i skolen har økt med 85%. Arbeidet med religiøs forsoning har blitt styrket. 51 inter-religiøse forum er aktive i de 13 bispedømmene på Sri Lanka.

MALAWI

Flomkatastrofen i 2015 rammet 1,1 millioner mennesker. 104 mistet livet og 230 000 måtte flykte fra sine hjem. Veier og broer kollapset og gjorde store deler av de flomrammede områdene var utilgjengelige. Caritas Norge ga, sammen med Caritas Malawi, CADECOM, livreddende nødhjelp til 10 000 mennesker. Familiene fikk utdelt mat, midlertidig husly og annet nødvendig utstyr til å klare seg gjennom de mest kritiske månedene

ERITREA

Tørke førte til en nesten total svikt i avlingene i Eritrea i 2015, etter at landet ble hardt rammet av El Niño fenomenet. Caritas har sammen med Caritas Eritrea skaffet 615 husholdninger, om lag 4300 mennesker, mat i to måneder. I tillegg sørget Caritas sitt bidrag for et nytt vannreservoar som skaffer drikkevann og vann til grønnsakhager til 250 husholdninger (om lag 1750 mennesker) samt en brønn som gir vann til 3750 mennesker.

- Prosjekter som ble startet opp i 2015
- Eksisterende prosjekter

Besøksadresse:

Caritas Norge
Storgata 38
0182 Oslo

Postadresse:

Caritas Norge
Postboks 9277
Grønland
0134 Oslo

Kontaktinformasjon:

caritas@caritas.no
www.caritas.no
tlf: 23 33 43 60

*“Når jeg blir stor
vil jeg hjelpe mamma”*

Zimbo er 6 år gammel og bor i DR Kongo. Hun går i første klasse på en lokal skole støttet av Caritas.

BLI FADDER I DAG, OG HJELP BARN SOM ZIMBO

Få land i verden har så store naturressurser som DR Kongo. Likevel preger fattigdom og vold hverdagen til et stort antall av befolkningen. Caritas arbeider for å øke folks inntektsgrunnlag, redusere sult og sikre barn i konfliktområder tilgang til utdanning.

Som fadder i Caritas Norge hjelper du ikke bare et barn, men mange barn. Du blir en viktig del av livet til de mest fattige og sårbare barna. Med din støtte kan vi gi flere barn hjelp til utdanning, mat, rent vann, bedre helse og økonomisk sikkerhet.

Å BLI FADDER ER ENKELT!

SMS kodeord CARITAS til 2160 eller registrer deg på caritas.no